

1. AMAÇ

Atıkların personele, hastalara, ziyaretçiler ve çevre sağlığına zarar vermeden ayrı olarak toplanması, taşınması, geçici depolanması ve nihai bertarafı için taşıyıcı şirket görevlilerine teslim edilmesi esaslarını açıklamaktır.

2. KAPSAM

Özel Konya Farabi Hastanesi atık toplama faaliyetleri bu prosedür kapsamındadır.

3. SORUMLULUKLAR

Özel Konya Farabi Hastanesi çalışanları bu prosedürü uygulamaktan sorumludur.

4. TANIMLAR

4.1. Tıbbi Atıklar: Birimlerden kaynaklanan patolojik, enfekte ve kesici - delici atıkları içerir.

4.2. Enfekte Atıklar: Hastalık etkenleri bulaşmış veya bulaşması muhtemel başta kan ve kan ürünleri olmak üzere her türlü vücut sıvıları ile insan doku ve organları, idrar kapları, bakteri kültürleri; bu tür materyal ile bulaşmış eldiven, örtü, çarşaf, tampon ve benzeri atıklardır.

4.3. Patolojik Atıklar: Patojen olan veya olma riski taşıyan organlar, vücut ve doku parçaları gibi atıklardır.

4.4. Evsel Nitelikli Atıklar: Birimlerden kaynaklanan, başta mutfak, bahçe, ve idari birimlerden kaynaklanan enfekte olmamış atıklardır. Bu atıklardan geri dönüşebilir olanları Özel Farabi Hastanesi içerisinde Çevre Yönetim Sistemi kapsamında ayrıştırılarak ilgili makamlara teslim edilir.

4.5. Geri Dönüşebilir Atıklar: Kontamine olmamış, tekrar kullanılabilir, geri dönüşebilir ve geri kazanılabilir plastik, metal, cam, kağıt ve karton ambalaj atıklarıdır.

4.6. Tehlikeli Atıklar: Birimlerden kaynaklanan sitotoksik, farmasötik, kimyasal atıklar ile ağır metal içeren atıklar ve basınçlı kaplardır.

4.7. Radyoaktif Atıklar: Radyoaktif madde özelliği gösteren veya olma riski taşıyan malzemelerden oluşan atıklardır.

4.8. Atık Yağlar: Mutfaka ait yağ tutucuda tutulan yağlar ile elektrik ve mekanik sistemlere ait ekipmanların çalışması esnasında kullanılan yağların değişimlerinden sonra oluşan yağlardır.

4.9. Uluslararası Biyotehlike Amblemi: Tıbbi atık torbaları veya kapları ile kesici-delici atık kapları, bunların taşınmasında kullanılan konteyner ve araçlar ile geçici depolama birimlerinin üzerinde bulundurulması gereken amblemdir.

4.10. Kirli Odası: Atıkların kat bazında ayrımının yapıldığı ve siyah, kırmızı, mavi renk kodlarının kullanıldığı atık kutularının bulunduğu odadır.

4.11. Tıbbi Atık Personeli: Hastanedeki tüm birimlerden alınan tıbbi atıkları özel tıbbi atık arabasında toplayan ve geçici depolara güvenli bir şekilde taşınmasını sağlayan personeldir.

5. UYGULAMA

Atıklar, "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği", "Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği", "Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği", "Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrol Yönetmeliği", "Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği", "Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği" ve "Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği"ne uygun olarak sınıflandırılması yapılarak farklı renk ve özellikteki kaplarda toplanır.

5.1. Atıkların Birimler İçinde Ayrılması**5.1.1. Tıbbi ve Enfekte Atıklar**

- Kan ve vücut salgısı bulaşmış atıklar, laboratuvar atıkları, hepa filtreler, pansuman atıkları, kan ve kan ürünlerine ilişkin atıklar ve kullanılmış tüm muayene eldivenleri gibi materyaller tıbbi ve enfekte atık kabul edilir.

Bu tip atıklar, görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "Dikkat Tıbbi Atık" ibaresi taşıyan **kırmızı** renkli plastik torba kullanılarak (gerekğinde çift torba sistemi uygulanarak) ayrıştırılır. Bu amblem yanda gösterilmektedir.

- Tıbbi atık torbaları, yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı, orjinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli olmalıdır.

HAZIRLAYAN**ATIK YÖNETİM EKİBİ****KONTROL EDEN****KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ****ONAYLAYAN****BAŞHEKİM**

- Hepa filtreler bakteri tutucu özelliklerinden dolayı geçici atık deposunda ayrı bir alanda bekletilir.
- Kirli odalarında biriken enfekte atıklar bu iş için özel eğitim almış görevli personel tarafından, günde iki kez toplanarak geçici atık deposuna götürülür.
- Toplama işlemi enfekte atık arabası ile yapılır.
- Geçici atık deposunda toplanan torbalar ağızları kapatılarak bir düzen içinde bekletilir.
- Torbalar ve var ise hepa filtre atık torbaları ayrı ayrı sayılarak imza karşılığı anlaşmalı firmaya teslim edilir.
- Kayıtlar İdari Hizmetler Yöneticisi kontrolünde Temizlik Sorumlusu tarafından toplanarak takip edilmektedir..

5.1.2. Kesici ve Delici Atıklar

- Enjektör ve branül iğneleri, ilaç ampulleri, sütürler, lam, lamel, lanset, büstüri, traş bıçakları, tek kullanımlık traş başlıkları vb. bu grup için de yer alır.
- Kesici aletler kullanıldıktan sonra **“Dikkat! Kesici ve Delici Tıbbi Atık”** yazılı ve amblemlili olan, **sarı renkli** özel delinmez plastik kesici delici alet toplanmasında kullanılan kutulara (sharp box) konulur.
- Sharp box'ların tamamı dolmadan (3/4'ü dolduktan sonra) yenisi ile değiştirilir. Dolan kutuların ağızları bir daha açılmayacak şekilde kapanır ve kırmızı torbalarda toplanır.

5.1.3. Evsel Nitelikli Atıklar

- Evsel nitelikli atıklar üzerinde “Evsel Atık” ibaresi bulunan atık kutularında ayrıştırılır.
- Evsel atık kutuları tüm hasta katlarında kirli odalarında ve genel bekleme alanlarında bulunmaktadır.
- Burada biriken atıklar ilgili görevli personel tarafından siyah renkli çöp torbalarına alınarak, geçici atık deposunda evsel atıklar bölümüne taşınır.
- Evsel atıkların tamamı atık odasında kendileri için ayrılmış alanlara gerekli şekilde işaretli ve levhali olarak depolanır.
- Tüm atıklar ayrıştırılmış bir şekilde geçici atık deposunda muhafaza edilir ve ilgili kuruma teslim edilir.
- Evsel atıklar servislerden büyük gri renkte arabalar ile toplanır, kesinlikle elde taşınmaz ve evsel atık deposunda depolanır.

5.1.4. Cam Atıklar

- Enfekte olmayan flakonlar, cam serum şişeleri atık ayrıştırma noktalarında üzerinde **“Cam Atık”** yazılı **mavi** çöp torbalı kutulara konur.
- Kullanılmış serum şişeleri ayrı toplanmadan önce, uçlarındaki lastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyallerden ayrılır. Serum seti ve askısı **kırmızı** poşetli **tıbbi atık kutusuna**; varsa iğneler **sarı** renkli **kesici delici atık kutusuna** atıldıktan sonra, kalanlar **mavi** çöp torbalı kutulara atılır.
- Daha sonra bu atıklar temizlik görevlileri tarafından büyük mavi taşıma arabalarında toplanarak hastane dışındaki cam atık dönüşüm kumbarasına atılır.

5.1.5. Kağıt Atıklar:

Enfekte olmayan kağıt ve karton atıklar kağıt atık geri dönüşüm kutularına atılır.

5.1.6. Patolojik Atıklar:

Operasyon materyallerini ihtiva etmektedir. Bu dokular parça büyüklüğüne göre sınıflanır ve küçük olanlar kırmızı torbalara atılır. Büyük olan parçaların ve ekstremitte amputasyonlarının Tıbbi Hizmetler Direktörlüğü imzası ve hastane kaşesi ile onaylanmış ilgili Mezarlıklar Müdürlüğü'ne yazılan bir izin yazısı ile gömülmesi sağlanır.

5.1.7. Tehlikeli Atıklar:

Miadi geçmiş ilaçlar, birimlerden kaynaklanan sitotoksik, farmasötik, kimyasal atıklar, miadi geçmiş ilaçlar ile ağır metal içeren atıklar ve basınçlı kaplar tehlikeli atıktır. Tehlikeli atıkları hastane dışına taşıma işlemi “Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği”ne göre tehlikeli atık taşıma lisansına sahip araçlar ile yapılır. Tehlikeli atıklar lisanslı bertaraf şirketlerinde bertaraf edilir.

5.1.8. Batarya (Pil) Atıkları

Batarya atıkları Hastane içinde belirlenen ve herkes tarafından bilinen Tehlikeli Atık Odasında biriktirilir. Boşunu getir dolusunu al sloganı ile batarya gereksinimleri karşılanmaktadır. Pil atık kutusu doldukça lisanslı bertaraf şirketine teslim edilir.

HAZIRLAYAN**ATIK YÖNETİM EKİBİ****KONTROL EDEN****KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ****ONAYLAYAN****BAŞHEKİM**

5.1.9. Atık Yağlar**5.1.9.1. Yağ Tutucuda Toplanan Atık Yağlar**

- DENİZ-KAR A.Ş. düzeneğinde yağ tutucu bulunmamaktadır. Biriken Atık yağlar toplanarak Ulusal Atık Firma yetkililerine haber verilerek yağların bertaraf etmesini sağlamaktadır.
- Biriken Atık yağlar bertaraf edilmek üzere ... Sorumlusu'na bilgi verilir.
- Mutfak Sorumlusu tarafında yağ tutucuyu temizleyecek firmaya haber verilir ve yağ tutucunun temizlenmesi sağlanır.
- Firmaya yağ tutucudan topladığı yağ teslim edilir.
- Yağ tutucunun temizlenme belgesi Mutfak Sorumlusu tarafından dosyalanır.

5.1.9.2. Elektrik Jeneratörü ve Soğutma Gruplarında Yağ Değişimi Sonucu Oluşan Atık Yağlar

- Elektrik jeneratörlerinin yılda 1 kez, 250 saat çalışması sonucunda ya da bir arıza durumunda yağ değişimi bakım firması tarafından yapılır.
- Aynı şekilde soğutma gruplarının da yılda 1 kez, 5000 saat çalışması sonucunda ya da bir arıza durumunda yağ değişimi ilgili bakım firması tarafından yapılır.
- Yapılan bu işlemler sonucunda ortaya çıkan atık yağlar bakım firması tarafından alınır. Bakım firması servis formuna ilgili kayıtları düşer.

5.2. Atıkların Geçici Depolanması

- Tüm atıklar geçici atık deposunda depolanır.
- Atıklar “**Atık Teslim Formu**” ile kayıt altına alınır.
- Depodan çıkan batarya atıkları da aynı form ile takip edilir.
- Birimlerde bulunan tüm atıklar ilgili personel tarafından sürekli kontrol edilir.
- Günde iki kez çöpler toplanarak çöp arabalarına / kovalarına yeni poşetler konur.
- Atık torbaları ağızları sıkıca bağlanmış olarak ve sıkıştırılmadan atık taşıma konteynerleri ile toplanır. **Atık torbaları elde taşınmaz.**
- Üzerinde “uluslararası biyotehlike” amblemi ile “**Dikkat! Tıbbi Atık**” ibaresi olan konteyner temizlik görevlilerince her gün düzenli olarak temizlenir, bulaşma olması halinde dezenfekte edilir.
- Tıbbi atık taşınması ile görevlendirilen personel çalışma esnasında **turuncu** renkli **özel kıyafet** giyer. Tıbbi Atık Ünitesi'nde işlem esnasında **eldiven, gözlük ve maske** kullanılır. Gerekğinde **çizme** giyilir.
- Bu özel kıyafet ve ekipmanlar diğer temizlik elemanı kıyafetlerinden ayrı bir alanda muhafaza edilir.

5.2.1. Atıkların Hastane Dışına Çıkartılması

- Atıkların konteynerden alınarak atılması işlemi belediye tarafından yapılır.
- Haftada üç kez olmak üzere (pazartesi-Çarşamba-Cuma) hastaneden alınan atıkların emniyetli bir şekilde ve “**Atık Teslim Formu**” doldurularak teslim edilmesinden temizlik firması çalışanları, teslim alındıktan sonra bertarafından toplayıcı firma sorumludur.
- “**Atık Teslim Formu**”ndaki bilgiler işlenerek yıl içerisinde teslim miktarlarının kaydı tutulur.

5.3. Atık Toplamada Görevli Personel Çalışma Saatleri

- Atık toplama personelinin çalışma saatleri 08:00-17:00 saatleri arasındadır.
- Gün içerisinde saat 11:00 ve 15:00 olmak üzere iki kez toplanmaktadır.

6. İLGİLİ DOKÜMANLAR

- 6.1. Atık Teslim Formu
- 6.2. Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği,
- 6.3. Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği,
- 6.4. Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği,
- 6.5. Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrol Yönetmeliği,
- 6.6. Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği,
- 6.7. Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği,
- 6.8. Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği.

HAZIRLAYAN**ATIK YÖNETİM EKİBİ****KONTROL EDEN****KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ****ONAYLAYAN****BAŞHEKİM**